

**Λετερενη u à tun Eburu
shiinbil'á ke
Mpe yii à yaa yii cè mà jwo yii jyè
λετερενη funᶇᵒ jwumpe e ke**

Nge λετερενη'à tun Eburubii dánafeebii pìl'á. Eburu shiinbii pi maha mpyi Yahutuubii ná Izirayeli shiinbii. Shinᶇᵒ u à nge λετερενη séme ke, urufoo mege ᶇye a cè me. U sémefoonᶇᵒ mpyi a Yahutuubii saliyanᶇᵒ cè. Yahutuubii pi mpyi a dá Yesu na, ná pi mpyi yyefuge e ke, u à nge λετερενη séma tun pir'á, maa màban le pi e. U à li cyêe pi na na pi aha Yesu dánianᶇᵒ yaha ᶇkere na, maa Yahutuubii làdaabii kurigii ᶇaare, pi si tòon ta lire e me, ᶇaha kurugo ye zhwonᶇᵒ sèe wunᶇᵒ na ntaa Yesu dánianᶇᵒ kanni cye kurugo.

Nge λετερενη sémefoonᶇᵒ'à li cyêe wuu na na Yesu à fànha tò Kile mèlekεεbii na. U à fànha tò Kile túnntunᶇᵒ Musa na. U à fànha tò Yahutuubii sáragawwubii ᶇùᶇufeebii na, ᶇaha kurugo ye uru u ᶇye sáragawwunᶇᵒufembwōhe Kile yyahe taan.

Yesu na ᶇye Melikisedeki fiige, uru na mpyi saanwa maa mpyi sáragawwu Ibirayima tēni i (Zhenεzi 14.17-24). Sárayi pi mpyi maha wwú tèecyiini i ke, yire mpyi na ᶇin'a sùpyire kapegigii yàfa ti na me. ᶇka Yesu à uye pyi sáraga maa wuu kapegigii yàfa wuu na tōᶇᵒ ninᶇᵒkin fo tèekwombaa.

Nge sémenᶇᵒ sémefoonᶇᵒ'à màban le Eburu dánafeebil'e, bà pi si mpyi si dá Yesu na tèrigii puni i si piye waha Kile kuni i ali yyefuge tēni i, bà

Ibirayima ná pi sanmpii mpyi a piye pwɔ Kile na yyefuge e mε.

Kile à jwo ná wuu e u Jyaŋi cye kurugo

¹ Tèecyiini i, Kile à jwo ná wuu tulyeyi i tooyo niŋyahaya ná pyiŋkannigii niŋyahagii na u túnntunmpii cye kurugo. ² Nka ŋcyii tèrigii nizannkil'e, u à jwo ná wuu e u Jyaŋi cye kurugo, u à uru ŋgemu tiŋe mà pyi yaayi punifoo ke, uru cye kurugo Kile à yaayi puni dá. ³ Uru u ŋye Kile sɪnampe bènmpe ná Kile nàŋjaŋi yabilinji. U jwumpe fànhe nyahaŋi cye kurugo, diŋyeŋi yaayi pun'à yiye cù. Sùpyire kapegigii yàfaŋi kàntugo, u à kàr'a sà ntèen niŋyiŋi i Kile Siŋi Punifoo kàniŋe cyege na.

Yesu Kirisita à fànha tò mèlekεebii na

⁴ Mεge u à ta Kile á ke, bà kur'à fànha tò mèlekεebii woge na mε, amuni u tayyéreg'à pêe mèlekεebii woge na. ⁵ Kile à tɛl'a jwo u mèlekenji ŋgir'á na:

«Mu u ŋye mii Jyaŋi,
niŋjaa mii à pyi mu Tuŋi*» ye?

U mú ŋye a tɛl'a jwo mèlekenji wà tufiige kyaa na:
«Mii sí n-pyi u Tuŋi,
u sí n-pyi mii Jyaŋi†» mε.

⁶ Nka u Jyaŋi u ŋye yaayi puni ñùŋo na ke, tɛni i u sí núru uru tun diŋyeŋi i ke, u sí n-jwo‡:

«Kile mèlekεebii, yii puni pi a u père§.»

* **1:5** Zaburu 2.7 † **1:5** 2 Samuweli 7.14; 1 Izirayeli Saanre 17.13

‡ **1:6** Pii maha jwo: «ŋka u Jyaŋi u ŋye yaayi puni ñùŋo na ke, tɛni i u à uru tun diŋyeŋi i ke, u à jwo:» § **1:6** Duterenoŋmu 32.43

7 Nje y'à jwo mèlekεεbii kyaa na Kile Jwumpe Semεηi i ke, yire yi ηye:

«Kile à u mèlekεεbii pyi kafεεγε,
maa u báarapyiibii pyi na bènmε*.»

8 Nka Kile à yi jwo u Jyanj á:

«Mu u ηye Kile, mu sí n-kwôro ηùηufente e tεrigii
puni i.

Mpii ηùηo na mu ηye ke, mu à tíi pir'á.

9 Ntiηi karigii cyi à táan mu á,

ntiimbaanji karigii ηye a sàa táan mu á mε.

Lire kurugo, e Kile! Mu u Kilenji à mu cwœnrœ,

maa mu pœe mà tòro mu fyèηwœhœshiinbii taan,

maa funntange sùguro mu ηun'ì nùguntan sìnmε
fiige†.»

10 Maa núr'à jwo:

«Kafoonji, mà lwó fo tasiige e, mu u à ηìηke dá,
mu cyεge k'à ηìnyìηi yaa.

11 Yire puni sí n-pa n-pînni, ηka mu wi ke, mu sí
n-kwôro fo tèekwombaa.

Yi puni sí n-pa lyε bà vâanηa maha lyε mε.

12 Mu sí yi kûru bà sùpya maha vâanηa kûru mε,

yi sí n-pa fáa bà sùpya maha u vâanndenε fáa mε.

ηka mu wi ke, mu sí n-kwôro ma lyempe e,

mu canmpyaagii sì n-kwò mε‡.»

13 Mèlekεηi ηgi Kile à têt'a pyi:

«Ta ma a pa ntéen na kànìηε cyεge na,

fo mii aha mu zàmπεεnbii pyi mu tooyi tatahage§»
ye?

* **1:7** Zaburu 104.4. Pli maha jwo: «Kile à kafεεge pyi u túnntunηo,
maa kileηini pyi u báarapyi.» † **1:9** Zaburu 45.6,7 ‡ **1:12**
Zaburu 102.25-27 § **1:13** Zaburu 110.1

14 Mèlekεεbii nyε naha shi ye? Múnaa yaaya kanna yi nyε yi yi Kile báaraŋi laage e. Nùmpañk'á bégel'a yaha mpiimu mεε na ke, Kile à pi tun pi i mpa pire tège.

2

Yii àha ŋcwô Yesu jwumpe e mε

¹ Lire e jwumpe wuu à lógo ke, wuu yákili yaha pu na sèl'e, lire baare e kuni sí n-pînni wuu na.

² Kile mèlekεεbii mpyi a jwumpe mpemu jwo ke*, puru mpyi a tàra. Mpii pi nyε pi mpyi a puru jwumpe cù ná sèl'e, lire nyε mε mà cyé pu na ke, Kile à pire puni sâra mà tàanna ná pi kapyiini i.

³ Nyε jwumpe p'à jwo múnahigii zhwoŋi kyaa na ke, wuu à puru lógo. Pur'à fánha tò mèlekεεbii wumpe na. Wuu aha mpyi wuu nyε a puru cù ná wuu cyeyi shuunniŋi i mε, nde l'à yaa li pyi wuu na ke, Kile sí lire pyi wuu na mú. Kafoonj yabiliŋi u à fyánha a puru jwumpe jwo, mpii pi à pu lógo ke, pir'à jwo na nàkaana nyε a sii p'e mε.

⁴ Ka Kile yabiliŋi si li cyêe na pi jwumpe na nyε sèe, kacyeenki i ná kakyanhala karigii ná kabwɔhigii ná Kile Munaani màkanyi cye kurugo, u à yire ŋjemu kan sùpyir'á mà tàanna ná u nyii wuuni i ke.

Yesu cye kurugo Kile maha sùpyañi shwɔ

⁵ Nyε dɔnyεŋi nimpañi kyaa wuu nyε na yu ke, mèlekεεbil'á bà Kile à uru ñùŋufente kan mε. ⁶ Yii li cè na y'à séme Kile Jwumpe Semεŋi i na: «Sùpyañi nyε naha shi fo mu à yákili yaha u na ye?

* **2:2** Saliyaŋi u à kan Izirayeli shiinbil'á Sinayi ŋañke ŋuŋ'i ke, uru kyaa l'à jwo naha ŋke cyage e.

Adama pyàni nyε naha shi fo mu na u kàanmucaa yε?

⁷ Mu à u pyi u tayyérege nyε a mèlεkεεbii woge kwò sèl'e mε†,

mu à pèente ná fànhe kan u á maa njire taha u na.

⁸ Mu à yaayi puni tîrig'a cyán u á†.»

Kile à yaayi puni tîrig'a cyán u á, lire nwòhe ku nyε, yafyin nyε u nùηò na mε. Lire ná li wuuni mú i, wuu à li nya na yaayi puni sàha ηkwò a yiye tîrige u á mε. ⁹ Nka wuu à ndemu kàanmucya ke, lire li nyε: Yesu mpyi a tîrige mèlεkεεbii nwòh'i mà tère nimbilere pyi, bà u si mpyi si ηkwû sùpyire puni cyaga Kile kacenni kurugo mε. Numε, pèente ná njini saanwa maha nta ke, u à yire ta, naha na yε u à kyaala maa ηkwû wuu kurugo.

¹⁰ Kile à yaayi puni yaa uye wuyo. Lire kurugo li mpyi a nwò na Yesu u kyaala, bà u si mpyi si shinnyahara pyi ti pyi shinbwoo u yyére mε. Kyaage cye kurugo, Yesu à pyi nùηufoo njncεnne, ηgemu u à jà a kuni múgo shinnyahara á, bà ti si mpyi si nùmpañja ta mε. ¹¹ Yesu u maha sùpyire ffiniηi Kile yyahe taan, u aha mpiimu ffiniηε ke, u ná pire maha mpyi Tu na, lire kurugo u nyε a cwònrò s'a pi pyi u cìnmpyiibii mε. ¹² Lire e u à jwo Kile á:

«Mii sí mu mεge kêe na cìnmpyiibil'á,
mii sí mu mεge pêe mu wuubii shwòhòl'e§.»

¹³ U à jwo mú na:

«Mii kòni, mii sì na sònhòre láha Kile na mε*»
maa núr'à jwo:

† **2:7** Pii maha jwo: «Mu à u tîrig'a wwû Kile mèlεkεεbii taan mà tère pyi.» ‡ **2:8** Zaburu 8.4-6 § **2:12** Zaburu 22.22 * **2:13** Ezayi 8.17

«Pyilibii Kile à kan mii á ke, mii ná pire pi mpii†.»

¹⁴ Nye Yesu à pire mpiimu pyi pi à nùmpañña ta ke, pire na nye sùpyii, lire kurugo Yesu mú à pyi sùpya. U à lire pyi bà li si mpyi, u kwùñi cye kurugo, Sitaanniñi cye e kwùñi fànhe nye ke, si uru fànhe kwò, ¹⁵ mpii pi mpyi u bilere e kwùñi fyagare na pi shìñi canmpyaagil'e ke, si pire nùñò wwú me. ¹⁶ Sèenji na, Yesu nye a pa mpa mèlεkεεbii tège me, u à pa mpa Ibirayima tùluge shiinbii tège. ¹⁷ Lire kurugo fànha ku mpyi ku ki, u sàa pa sùpya u cìnmpyiibii fiige karigiù puni i, bà u si mpyi si mpyi Kile sàragawwunufembwòhò, ñkemu nùñaare t'à pèe, maa báarañi pyi na ñwòge Kile á, maa sùpyire kapegigiù tugure lwó me. ¹⁸ Nye ná u s'à tòro ñwòwwuure kyaage e, lire e mpii pi nye k'e numε ke, u sí n-jà pire tège.

3

Yesu à fànha tò Kile tùnntunñi Musa na

¹ Lire e ke mii cìnmpyiibii, yii Kile à yyére mà pyi uye wuu ke, yii a Yesu wíi. Wuu Kile kuni i, uru u nye Kile tùnntunñi ná Kile sàragawwunufembwòhe. ² Yesu à báarañi pyi u yyerefoon'á ná ñwòmεεfente e, bà Musa à u pyi Kile pyenge shiinbil'á me. ³⁻⁶ Nye бага maha бага, ku ná ku faanrafoonji u nye, yaayi puni Davoonji sí u nye Kile. Nye bage faanrafoonji na nye ná njire e mà tòro bage na. Lire pyiñkanni ninuuni na, Kile Jyañi Yesu Kirisita u nye bafaanrañi wwòñεεñi sèe wuñi, maa mpyi bage nùñufoonji ke, uru na nye ná njire e mà tòro Musa na. Musa mú à báarañi pyi

† 2:13 Ezayi 8.18

ná sèl'e kuru bage e. Lire e u mpyi báarapyi kanna. Karigii Kile mpyi na sí n-pa n-pyi ke, u báaraŋi u mpyi na cyire yyaha yu sùpyir'á. Wuu aha wuye waha maa wuu sònŋɔre taha Kafoonji na fyagara baa ná funntange e mà sà nɔ tɛɛɛni na, wuu sí n-pyi u bage.

Taŋɔŋke k'à bégel'a yaha Kile wuubii mɛɛ na ke

⁷ Lire e Kile Munaani à jwo:

«Yii aha Kile mɛɛjwuuni lógo nijjaa,

⁸ yii àha yii niŋgyigigii waha,

bà yii tulyey'à cyé Kile na síwage e, maa u ɲwɔ cû mɛ.

⁹ Kuru cyage e, yii tulyey'à jwo na yire sí mii Kile ɲwɔ cû,

mà li ta pi à mii kapyiin̄kii ɲya fo yyee beeshuunni.

¹⁰ Lire l'à mii lùuni yîrige pi taan,

ka mii i jwo “Pi yabilimp̄ii sònŋɔre ti ɲyɛ na pi wuruge tɛrigii puni ì,

kuni mii la ɲyɛ pi lwó ke, pi ɲyɛ a cè mɛ.”

¹¹ Lire e mii lùyiri wuŋ'à kâa

“Taŋɔŋke mii à bégel'a yaha pi yyaha na ke,

pi saha s̄i n-s̄i n-jyè kur'e mɛ*.”»

¹² Mii c̄inmpyiibii, yii yiye k̄aanmucya, s̄ùpya k̄a n-s̄i ta yii e, pege ná dánabaare zòŋi ɲyɛ ŋgemu i fo si sà nɔ u cyé Kile ɲyii wuŋi na mɛ. ¹³ Lire e ke canmbile maha canmbile wuu sí n-jà n-yyere:

«nijjaa» ke, yii a yiye yɛɛɛge cyire e, bà kapegigii mpyiŋi lage si mpyi k'àha yii wà wurugo si u niŋgyiini pyi li waha mɛ. ¹⁴ Wuu aha s̄aa kwôro Kile kuni i mà lwó tasiige e fo mà sà nɔ tɛɛɛni na, wuu à pyi Kirisita wwoŋɛɛ.

* **3:11** Zaburu 95.7-11

15 Y'à jwo Kile Jwumpe Semεηi i na:
 «Yii aha Kile mεjwuuni lógo nijjaa,
 yii àha yii ningyigigii waha,
 bà yii tulyey'à nùηο kyán Kile na mε†.»

16 Nyε mpire pi à nùηο kyán Kile na u mεjwuuni lógonkwooni kántugo yε? Musa à mpiimu yyaha cù a fworο Misira k̀̀ni i ke, tá pire bà mε? 17 Mpire taan Kile l̀̀uni mpyi a ỳ̀ri yyee beeshuunni funn'i yε? Mpii pi mpyi a kapiini pyi fo pi à kẁ̀ẁ̀ síwage e ke, tá pire bà mε? 18 Mpire kyaa na Kile à k̀̀a na pi sì n-jyè uru taηηke e mà yε? Mpii pi à cyè u na ke, tá pire bà mε? 19 Lire pyiηkanni na, mii c̀̀nmpyiibii, wuu à li nyà na pi dánabaare kurugo, pi nyε a jà a jyè kuru taηηke e mε.

4

Kile à taηηη jwəmεε lwó u pỳ̀ibil'á

1 Nyε Kile à u jwəmεεni kan na wuu sí n-pyi ná ur'e u taηηke e. Lire e wuu pun'à yaa wuu wuye waha, wuu wà kà ηkwò ηk̀̀uηηο kuru cyage na mε. 2 Wuu à Jwumpe Nintanmpe lógo, bà wuu tulyeyi mpyi a pu lógo mε. Nka wuu à li nyà na pu nyε a yafyin jwə pi na mε, jaha na yε pi à pu lógo, ηka pi nyε a dá pu na mε. Lire kurugo pi nyε a jyè taηηke e mε. 3 Wuu pi à dániyaηi pyi ke, wuu pi sí n-jyè kuru taηηke e. Mpii pi nyε pi nyε a dániyaηi pyi mε, Kile à jwo pire kyaa na:
 «Mii l̀̀yiri wuη'á k̀̀a,
 taηηke mii à bégel'a yaha ke,
 pi sì n-s̀̀i n-jyè kur'e mε*.»

† 3:15 Zaburu 95.7,8 * 4:3 Zaburu 95.11

Mà li ta taṅṅk'à yaa, ṅaha na yε Kile à kwò ku báaraṅi na fo tēni i diṅyεṅ'à dá ke. ⁴ Yii li cè, y'à jwo cibilaage canmpyibaashonwuuni kyaa na Kile Jwumpe Semεṅi i na:

«Kile à kwò u báaraṅi puni na, maa ṅò canmpy-
ibaashonwuuni †»

⁵ Y'à jwo Kile Jwumpe Semεṅi cyage kabεr'e na:
«Taṅṅke mii à bégel'a yaha ke,
pi sà n-si n-nyè kur'e mε‡.»

⁶ Mpii pi à pyi shincyibii mà Jwumpe Nintan-
mpe lógo ke, pire ṅyε a ṅεn'a dá pu na mε. Lire
l'à li ta, taṅṅke Kile à bégel'a yaha ke, pi ṅyε a
jà a jyè kur'e mε. Ṅka piiberii sí n-jà n-nyè k'e.
⁷ Lire kurugo Kile mpyi a canṅke kabεε kan ku
ṅjyṅi mεε na, kuru ku ṅyε ṅiṅjaa. Shincyibii Kile
ṅwomεeni yahaṅkwooni kàntugo, yye ṅiṅyahigil'à
tòro ke, ka Kile si jwumpe pà jwo saanṅi Dawuda
cye kurugo, puru pu mpe:

«Yii aha Kile mεjwuuni lógo ṅiṅjaa,
yii àha yii ṅiṅyigigii waha mε§.»

⁸ Taṅṅke nivonṅke kyaa l'à jwo ke, kini i
Zhozuwe à kàre ná sùpyire e ke, lire bà mε.
Kampyi lire kini li mpyi li li, Kile sàha mpyi na sà
taṅṅke kabεε kyaa jwo mε. ⁹ Ṅyε Kile wuubii sí
n-nyè kuru taṅṅke e si ṅò, bà Kile à ṅò canmpy-
ibaashonwuuni mε. ¹⁰ Ṅgemu ká jyè kuru taṅṅke
e ke, urufoo sí ṅò u báaraṅi na, bà Kile à u wuṅi pyi
a kwò maa ṅò mε. ¹¹ Lire e ke wuu wuye waha wuu
u jyè kuru taṅṅke e, wà kà ṅkwò mpyi kàntugo bà
Kile ṅwomεεcumbaabil'à li pyi mε.

† 4:4 Zhenzi 2.2 ‡ 4:5 Zaburu 95.11 § 4:7 Zaburu 95.7,8

¹² Kile jwumpe na nyε nyii na, pu fành'á nyaha. Pu jwəg'á táan kàshikwəŋwəgə jwəyi shuunni woge na. Pu maha jyè sùpyañi cyeere e fo maha u zòmbilini ná u múnaani láha yiye na, mà sà nə kacizogompe ná kaciiyi sìnmpε na. Pu maha sùpyañi zòŋi ná u sòŋjəre kàanmucya fo maha jçè. ¹³ Yadaŋke kà tufiige nyε a sù ŋkemu k'á ŋwəhə Kile na mε. U jyiwiini bēenmp'á wu yi puni na. Ur'á wuu puni sí sà wuu nintaga yyaha jwo.

Yesu u nyε wuu sáragawwujunufembwəhe

¹⁴ Nyε wuu à li cè na sáragawwujunufembwəhə na nyε wuu á ŋkemu k'á dùg'a kàre fo Kile yyére ke, kuru ku nyε Yesu, Kile Jyaŋi. Lire e ke Kile kuni i wuu nyε ke, wuu wuye waha, wuu u ŋkwôro l'e. ¹⁵ Sáragawwujunufembwəhe ku nyε ku sù n-jà nùnaara ta wuu na wuu fànhajcyerere karigil'e mε, kuru bà ku nyε wuu woge mε. Bà Sitaanniŋi maha wuu sònni na wàa kapegigii shiŋi puni na mε, amuni Sitaanniŋi à ku sòn a wíi, ŋka ku nyε a kapii pyi mε. ¹⁶ Lire e ke wuu wuu zòompíi waha, wuu file Kile saanre yatεenŋke na, uru u à jwə maa mpyi wuu saanŋi. Lire ká mpyi, u sí nùnaara ta wuu na. Wuu la ká mpyi u wuu tège tēni ndemu i ke, u sí jwə wuu na.

5

¹ Nyε Izirayeli shiinbii shwəhəl'e, sáragawwuubii nùŋufembwəhe maha jcwənrə, ku s'a sùpyire ná Kile shwəhəŋi yaa. Kuru ku maha sùpyire yaayi niŋkanyi ná ti sárayi niŋgwuyi kaan Kile á, bà Kile si mpyi si ti kapegigii yàfa ti na mε. ² Sáragawwuubii nùŋufembwəhe fàhe mú à cyére, puru funŋke e,

mpii pi nyε pi nyε a Kile kuni cè mε, mà bâra mpïi pi à wurugo l'e ke, ku maha jà a pire tège ná lùtaanni i. ³ Tire fànhajncyere kurugo, bà ku maha sùpyire kapegigii yàfanjì sàrayi wwû mε, amuni ku maha yaa ku ku yabilinjì wogigii sàrayi wwû. ⁴ Wà nyε na kuru mèbwøhe kaan uy'á mε, ñka Kile yini lí maha ku nò wà na, bà Arøn wuun'à pyi mε.

⁵ Amuni Kirisita wuun'à pyi. Uru bà u à uye pyi sàragawwujunufembwøhe mε. U à ti pèente ta Kile á, uru ñgemu u à jwo:

«Mu u nyε mii Jyanjì,
nijjaa mii à pyi mu Tunjì*» ke.

⁶ Kile à jwo u á sahanjki:

«Mu à pyi tèrigii puni sàragawwujì Melikisedeki fiige†.»

⁷ Mà Yesu yaha ññke na, u mpyi a cè na Kile sí n-jà uru shwø kwùnjì na. U à uye tírige Kile á, maa mejwuuni dùrugo maa u ñáare fànha na fo mà ñyilwøhe tírige, ka Kile si u ñarege shwø, ñaha na yε u à uye tírige. ⁸ U mén'à sù Kile Jyanjì ke, u mpyi maha Kile ñwømεεcunte taanni yyefuge cye kurugo. ⁹ Kile à u pyi u à fùnñò. Lire kurugo mpïi pi à u ñwømεeni cù ke, Kile à u pyi u à pire puni shwø fo tèekwombaa. ¹⁰ Yii lí cè na sàragawwujunufembwøhe shinjì u mpyi Melikisedeki ke, kuru shinjì Kile à pyi u wí.

Yii àha Kile kuni yaha mε

¹¹ Nyε mii cìnmpyiibii, kariì nijyahagii na nyε wuu á mà jwo yii á puru kyaa na, ñka cyi yyaha cèm'à pen yii á, ñaha na yε yii nyε na kyaa yyaha

* 5:5 Zaburu 2.7 † 5:6 Zaburu 110.4

cìn'a ta mε. ¹² Numε mpyi a yaa li yii ta yii à pyi cyelentii, ηka ali numε, pi saha na yii taanni Kile kuni karigii nijcyiigii na. Yii na nyε mu à jwo pìnmpinnyεya. Jirimpe kanni yii nyε na ηwore, njyìηi fànhe k'à nyaha ke, yii sì n-jà uru lyí mε. ¹³ Shinji u nyε na uye ηwò caa ná jirimpe kanni i ke, uru na nyε pìnmpinnyaga, u nyε a kacεnne cè a wwû kapil'e mε. ¹⁴ Nka shinlyeebii pi maha fànhanyahaga yalyire lyí, pire yákilibil'à nò pi kacεnne cè a wwû kapil'e, ηaha na ye pi à tēe cyi na.

6

¹⁻² Lire kurugo wuu àha ηkwôro s'a núruli Kirisita kani kàlanj tasiige na mε. Wuu àha nuru cyi sìi cyi tasiige e s'a ηko: wuu wuu toronkanni kêenne, karigii cyi maha kwùηi nò sùpyanji na ke, wuu u cyire ηwò yaha, wuu u dá Kile na mε. Cyeresεεge jyínkannigii ná cyeyi katahani sùpyanji na si jwó le u á, ná pyinikanni na Kile sí kwùubii ηè, si pi sâra si ntàanna ná pi kapyiinkil'e fo tèekwombaa ke, li saha nyε a nò wà si kàla kan wuu á mà yyaha tíi ná cyire e mε. Wuu a sì yyaha na, bà wuu si mpyi si Kirisita kuni karigii yyaha cè sèl'e mε. ³ Kile ká ηεε, lire wuu sí n-pyi.

⁴⁻⁶ Lire l'à li ta mà kwôro na karigii nijcyiigii taanni, lire nyε na ntège pyi mε. Pil'à Kile bèenmpe ta, ka Kile si ηwò pi na, ka Kile Munaani si pi tège, ka pi i li cè na Kile jwump'à ηwò, maa dnyenji nimpanji fànhe kà ta, maa núr'a fworro Kile kuni i. Pire saha sì n-jà pi toronkanni kêenne mε. Li na nyε mu à jwo pi na Kile Jyanji kwòre cige na sahanji, maa sùpyire sannte pyi ti i u cyere.

⁷ Nyε zàñhe ká a ma sèl'e ñìñke ñkemu na, ka ku yafaayi si ñwò ku faafoon'á ke, lire maha li cyêe na Kile à jwó lwó kuru ñìñke na. ⁸ Ñka k'aha a ñgure ná nyèpege kanni yige, ka ñwò nyε na mpyi ku na mε. Li nyε na mōni mε, Kile maha kuru cyage lánha, pi a si ku súugo.

⁹ Wuu na mpe puni yu, ñka wuu ntàannamacinmpyiibii, wuu à li cè yii na nyε kuni ñìñcenni i, ndemu i Kile sí yii shwò ke. ¹⁰ Kile nyε kacennεcembaawa mε. Yii à ndemu pyi maa yii tàange cyêe u na u wuubii ntègeni cye kurugo mà lwó tanjaa na mà pa nò ñìñjaa na ke, u si funño wwò lire na mε. ¹¹ Ñka wuu la nyε yii shin maha shin u uye waha u u jà a nò tεgeni na, nde na u à u sònñore taha ke, bà u si mpyi si lire ta mε. ¹² Wuu la nyε yii pyi sàafee mε. Yaayi ñwòmεeni Kile à lwó ke, mpii pi sí yire ta pi daniyanji ná piye zhiilinj kurugo ke, yii a pire pyimpe taanni.

¹³ Kile à ñwòmεeni lwó Ibirayima á tēni ndemu i ke, u à kâa uye na, ñaha na yε u nyε a yaaga ta ñkemu k'à fànha tò uye na mε. ¹⁴ U à Ibirayima pyi: «Nàkaanna baa, mii sí jwó lwó mu na, si mu tūluge pēe sèl'e*.» ¹⁵ Nyε ka Ibirayima si Kile nyii cyán. Lire pyiñkanni na, yaage ñkemu ñwòmεε Kile mpyi a lwó u á ke, u à kuru ta.

¹⁶ Sùpyire ká a ñko si ñkâa, yaage k'à fànha tò ti na ke, kuru na ti maha ñkâa si li cyêe na ñje tir'à jwo ke, yire na nyε sèe, nàkaante puni maha ñkwò. ¹⁷ Yaayi ñwòmεeni Kile à lwó ke, mpii pi à yaa pi yire ta ke, Kile la mpyi si li cyêe pire na na uru ká ñwòmεeni ndemu lwó ke, lire nyε na fyìinni mε.

* **6:14** Zhenεzi 22.17

Lire kurugo u à kâa. ¹⁸ U à jwɔmɛɛni lwó wuu á, maa nkâa. Cyire kapyaaagii shuunniŋi sî n-kêɛnɲɛ mɛ, jaha na ye Kile nyɛ na fini mɛ. Lire e ke wuu pi à u pyi wuu taŋwɔhɔge ke, wuu wuye waha, jaha na ye jwɔmɛɛni u à lwó wuu á ke, wuu à tɛɛn ná l'e, u sí li yige li kuni i. ¹⁹ Tire sònɲɔre tatahage ku nyɛ wuu á ke, kuru na nyɛ mu à jwo tɔɔnmɛɛge, nkemu k'à wuu yal'a pwɔ Kile na ke. Kuru tɔɔnmɛɛge maha bage táataa vâanɲke† jyiile ná wuu e maha nkàre Kile tatɛɛnge e. ²⁰ Wani Yesu à fyânya a jyè wuu yyaha na wuu ntɛgeŋi kurugo. U à pyi Melikisedeki fiige sáragawwuŋuŋufembwɔhe fo tɛɛkwombaa.

7

Melikisedeki à fânya tò Ibirayima na

¹ Uru Melikisedeki mpyi Salemu kânhe saanɲi, maa mpyi sáragawwu Kileni nìjyi wuŋ'á. Nyɛ Ibirayima à kâshige kwɔn saanbii na maa já pi na, maa núru na ma tɛni ndemu i ke, Melikisedeki à fwor'a sà u jùŋɔ bɛ, maa jwó le u á. ² Yaayi Ibirayima à ta kâshige e ke, u à yire puni yáhanɲi kan Melikisedeki á. Nyɛ Melikisedeki mɛge jwɔhe ku nyɛ: «ntìŋi saanɲi». Mà bâra lire na, Salemu saanɲi u nyɛ u wi, puru jwɔhe ku nyɛ: «yyɛŋiŋke saanɲi». ³ U tunɲi mɛge nyɛ a yyere mɛ, u nuŋi mɛge nyɛ a yyere mɛ, u tayirige mú nyɛ a jwo mɛ, Kile Jwumpe Semɛni wà tufiige nyɛ a sîi na u siŋkanni, lire nyɛ

† **6:19** bage táataa vâanɲke»: sùpyire mpyi maha Kile pɛre vâanɲa bage e. Pi mpyi maha vâanɲa pyi maha ntɛg'a bage sèe cyage láha ku sèesee cyage na. Kuni mpyi a kan sáragawwuubii jùŋufembwɔhe kann'á ku jyè bage sèesee cyage e, tɔɔɔ ninɲin yyeeni i.

mε na u kwùṅkanni kyaa yu mε. U na nyε mu à jwo Kile Jyaṅi, ṅaha na ye u sí n-kwôro sáragawwu tèrigii puni i.

⁴ Yii nyε a li ṅya na Melikisedeki tayyéreg'à pēe mà? Puru funṅke e, wuu tulyεge Ibirayima à kàshige kwòṅ mà yaayi ṅjemu ta ke, u à yire puni yáhaṅi kan u á. ⁵ Levi tùluge shiinbii pi nyε sáragawwuubii ke, MusaSaliyaṅi mpyi a fànhe cyán pi na pi à pi cìṅmpyiibii Izirayeli shiinbii cyeyaayi yáhaṅi shuu, ali mà li ta pi ná pire puni na nyε Ibirayima tùluge shiin. ⁶ Melikisedeki mpyi Levi tùluge shin mε, ṅka uru u à Ibirayima cyeyaayi yáhaṅi ta. Mà bâra lire na, uru u à jwó le Ibirayima á, mà li ta Ibirayima á Kile mpyi a ṅwomyahigii lwó. ⁷ Nàkaana baa, jwóṅi lefooṅ'à fànha tò u tafooṅi na.

⁸ Sáragawwuubii pi maha yáhaṅi shuu sùpyir'á ke, pire na nyε sùpyii mpiimu pi sí n-kwû canṅka ke. Melikisedeki mú mpyi na yáhaṅi shuu, ṅka uru sí n-kwôro ṅyii na bà y'à séme Kile Jwumpe Semēṅi i mε. ⁹ Levi tùluge shiinbil'á yáhaṅi maha ṅkaan ke, wuu bá sí n-jà n-jwo na pire mú à yáhaṅi wwû, ṅaha na ye pi tulyεge Ibirayima à u wwû mà kan Melikisedeki á. ¹⁰ Tèni i Melikisedeki à Ibirayima ṅùṅò bê maa yáhaṅi ta ke, Levi mpyi na sàha si mε, ṅka u mpyi u tulyεge Ibirayima sìshange e, lire e ke u mú à wwû yáhaṅi i.

¹¹ Ma tàanna ná Izirayeli shiinbii Saliyaṅi i, Levi tùluge shiinbii kanni pi mpyi a yaa pi jà a pyi sáragawwu. Kampyi pi sáragawwuuni mpyi na sí n-jà Kile ṅyii wuuni pyi li fúnṅò, ṅùṅò sàha mpyi na sì n-pyi sáragawwuṅi waberε u pa mà ta u nyε a pyi Arōn fiige mε, fo Melikisedeki fiige.

¹² Nyε sáragawwuuni ká fáa, fànha ki Saliyaŋi mú u fáa. ¹³ Ná wuu Kafoonji i, mpe jwump'à yyaha tíi ke, ur'à fworó tùluge ñkemu i ke, pire wà nyε a sáragawwubaaraŋi pyi mà nya sárayi tawwuge e mε. ¹⁴ Sùpyire pun'à cè na wuu Kafoonji à fworó Zhuda tùluge e, ñka Kile tùnntunŋi Musa à jwo sáragawwuubii kyaa na ke, u ñwɔge nyε a nɔ Zhuda tùluge na mε.

Yesu nyε Melikisedeki fiige

¹⁵ Wuu Kafoonji à pyi sáragawwu bà Melikisedeki mpyi mε, lire l'à li fíniŋ'a cyée na u ná Levi tùluge nyε piye kur'e mε. ¹⁶ Tùlugo kariii cye kurugo bà u à pyi sáragawwu mε, shìŋi niŋkwombaaraŋi fànhe ku nyε u e ke, kuru cye kurugo u à pyi u wi. ¹⁷ Y'à jwo Kile Jwumpe Semεŋi i na:

«Mu à pyi tèrigii puni sáragawwu Melikisedeki fiige*.»

¹⁸ Lire pyiŋkanni na, Saliyaŋi niŋjyen'à yîrige, ñaha na ye fànha nyε a mpyi u e mε, kañwɔ mú nyε a mpyi u na mε. ¹⁹ Musa Saliyaŋi nyε a kyaa yaa ndemu l'à fúnŋɔ mε, ñka numε sònŋɔɔ tatahaga sèe wog'à kan wuu á. Kuru cye kurugo, wuu à tabaraga ta Kile na. ²⁰ Mà bâra lire na, Kile à kâa Yesu á, pi sanmpii s'à pyi sáragawwu mà ta Kile nyε a kâa pir'á mε. ²¹ Yesu wi ke, ur'à le sáragawwubaaraŋi i tènì ndemu i ke, Kile à kâa u á na:

«Mii Kafoonji Kile à kâa,
mii sî na ntilwɔhe niŋcyange lwó sahaŋki mε:
“mu na nyε sáragawwu fo tèekwombaa†.”»

* 7:17 Zaburu 110.4 † 7:21 Zaburu 110.4

²² Lire kurugo tunmbyaare Kile à le ná wuu e numε ke, tir'à fànha tò nìnjyεεere na. Yesu cye kurugo, wuu à tèen ná lire e.

²³ Nye kani là saha na nye, ndemu l'à u ná pi wwû piye e ke. Sáragawwuubii nìnyahamil'à tòro mà li nùñke pyi, pi mpyi na ñkwûu. ²⁴ Nka Yesu wi ke, uru na nye nyii na fo tèekwombaa, sùpya saha sì n-pyi sáragawwu u cyaga mε. ²⁵ Lire l'à li ta, mpiimu pi à bâra Kile na u cye kurugo ke, u sí n-jà pire shwō numε fo tèekwombaa, naha na ye u na nye nyii na tèrigii puni i, maa Kile náare pir'á.

²⁶ Sáragawwunñufembwōhe kurugo wuu mpyi ke, kuru ku nye Yesu. U à fñinε, ñcèεge cyaga ná ñwōhōmō cyaga nye u na mε. Kile à u láha kapimpyiibii na, maa u dùrugo fo nìnyinji tεgeni na. ²⁷ Yesu nye sáragawwuubii nùñufembwoyi sanñyi fiige mε, u kuro nye canña maha canña sáragawwuuni i uye kapegigi yàfanji kurugo si nta sùpyire sannte wogigii yàfanji sárayi wwû mε. U à uye pyi sáraga tōgō nìñkin tèrigii puni mεε na. ²⁸ Yii li cè, Musa Saliyanji mpyi a mpiimu tñε mà pyi sáragawwuubii nùñufembwoyo ke, pire mpyi a fñnñō mε. Nka Musa Saliyanji kàntugo, Kile à kâa maa jwumpe mpemu jwo ke, pur'à pyi kañññō mà u Jyanji tñε mà pyi sáragawwunñufembwōhō, uru u à fñnñō tèrigii puni i.

8

Yesu, wuu sáragawwunñufembwōhe

¹ Nye wuu jwumpe nùmbwōhe ku nye: sáragawwunñufembwōhō na nye wuu á bà wuu à yi jwo mε. U à sà ntèen nìnyinji i fànhe cyage e,

Kile Siŋi Punifoo kàniŋe cyege na. ² Sèe cyage e u nyε na báaraŋi pyi ke, kuru ku nyε Kile vāanŋke bage sèe woge, sùpya cye kurugo bà k'à faanra mε, Kile yabiliŋi cyege k'à ku faanra. ³ Sáragawwuubii nùŋufembwoyi pun'à tìŋe, yi raa ŋkanŋi pyi Kile á s'a sárayi pyi y'a nōni Kile na. Lire pyiŋkanni na, wuu sáragawwuŋufembwōhe mú à yaa k'a yaaga kaan Kile á. ⁴ Kàmpyi u mpyi nìŋke na, u bá mpyi na sì n-pyi sáragawwu mε, naha kurugo yε sáragawwuubii pìi na nyε naha mpiimu pi nyε na yakanyi kaan mà tàanna ná MusaSaliyaŋi i ke. ⁵ Pire sáragawwuubii na báare cyage ŋkemu i ke, kuru na nyε mu à jwo nìnyinŋi woge nānjanŋi. Tèni i Musa mpyi a bégele s'a Kile vāanŋke bage yyéeni ke, Kile à yi jwo u á: «Lóg'a n̄wō, yaayi mii à cyêe mu na n̄anŋke n̄unŋ'i ke, maye waha ma a yire n̄camii yaa*.» ⁶ Nyε numε, Yesu Kirisita u nyε wuu sáragawwuŋufembwōhe ke, báaraŋi Kile à kan ur'á ke, ur'à fànha tò pire wuŋi na, naha na yε tunmbyaare u à le wuu ná Kile shwōhōl'e ke, tir'à fànha tò n̄in̄jyεere na. Yaayi n̄wōmyahigii Kile à lwó numε ke, yire mú à fànha tò tècyiini wuyi na.

⁷ Kàmpyi tunmbyaare n̄in̄cyiire† mpyi na sí n-jà Kile nyii wuuni fūn̄n̄ō, n̄un̄ō sàha mpyi na sí n-pyi, mà shōnworō tēg'a ti fáa mε. ⁸ N̄ka Kile à u shiinbii cēεge maa jwo:

«Mii Kafoonŋi Kile à jwo,

“Canŋa na ma, mii sí n-pa tunmbyara nivōnnō le ná Izirayeli shiinbii ná Zhuda shiinbil'e.

* **8:5** Ekizodi 25.40 † **8:7** Tunmbyaare t'à le Sinayi n̄anŋke n̄unŋ'i ke, tire kyaa li nyε na yu naha (Ekizodi 24.3-8).

9 Canŋke mii à pi tulyeyi cû pi cyeyi na, mà fwooro
 Misira kîni i ke,
 tunmbyaare mii à le ná pi e ke, ti sî n-pyi tire fiige
 me,

ɲaha na ye pi à tire kèege.

Lire na, mii à pi yaha wani.”

Mii Kafoonji Kile à jwo amuni.

10 “Nyε cyire canmpyaagil' à tòro ke,
 tunmbyaare mii sí n-le ná Izirayeli shiinbil'e ke,
 tire ti nte:

Mii sí na Saliyanji le pi yákilibil'e,
 si u jwumpe séme pi zòmpii na.

Mii sí n-pyi pi Kilenji,
 pi sí n-pyi mii shiinbii.

11 Wà saha sî u shinɲεε, lire ɲye me u cìmpworo pyi
 ‘Maye waha ma a Kafoonji cè’ me,
 ɲaha na ye pi puni sí mii cè,
 shinbwo bâra shinbilere na.

12 Mii sí toro taha pi ntiimbaanji na,
 mii sí pi kapegigii yàfa pi na‡.”»

13 Kile à tunmbyara nivɔnnɔ kyaa jwo, puru
 funŋke e, niɲɲyεere kakwoo saha ɲye me, fànha
 saha ɲye t'e me, ɲcyère ti sí n-pînni.

9

Tunmbyaare niɲɲyεere

1 Tunmbyaare niɲɲyεere tèni i, pyiɲkannigii cyili
 mpyi wani, ɲcyiimu ɲwɔ kurugo sáragawwuubii
 mpyi maha yaa pi tòro, pi i nta a sárayi wwû
 ke. Baga mú mpyi wani ɲiŋke na, ɲkemu i pi
 mpyi maha yi wwû ke. 2 Vàanɲa бага ku mpyi

‡ 8:12 Zheremi 31.31-34

ku ki, maa ku taa mà pyi bapya shuunni. Babilini niŋcyiini i bèenmbwøhe fùkinani ná tàbalani juŋ'i pi mpyi maha sárage bwúuruŋi yaha ke, yire yi mpyi wani. Lire babilini mege mpyi «bage sèecyage». ³ Vaaŋa mpyi lire babilini ná funŋo wuuni shwøhø'e. Funŋo babilini mege mpyi «bage sèesee cyage». ⁴ Kuru cyage e, sárayi tasogoge seenni woge mpyi, pi mpyi maha wusunani súuge ku juŋ'i. Tunmbyaare mbwùuni mú mpyi wani. Seenni mpyi a tég'a lire mbwùuni puni wøøø. Seen cwoo mpyi li funŋke e. Njyìŋi mege ku nyε mani ke, uru wà mpyi lire seenni cwooni i. Arøn kàbiini* li mpyi a wyεere yige ke, ná kafaatente na Kile mpyi a u tunmbyaare jwumpe séme ke, yire mú mpyi mbwùuni i. ⁵ Sheribeenbii mpyi mbwùuni juŋ'i, pire mpyi maha li cyêre na Kile yabiliŋi nyε naha. Pire mpyi a fukanyi pili mbwùuni jwøtonke juŋ'i†. Nka mii sè n-jà cyire karigii puni jwo nø cyi tægeni na numε me.

⁶ Nyε vaaŋke bage ná ku funŋo yaayi mpyi a bégele lire bègelenkanni na. Sáragawwuubii mpyi maha jyè kuru bage babilini niŋcyiini i canŋa maha canŋa na pi báaraŋi pyi. ⁷ Sáragawwuubii juŋufembwøhe kanni ku mpyi maha jyè babilini shønwuuni i tøøø niŋkin yyeeni i. Kuru cyage e u mpyi maha ma ná yatøore sishange e na ŋkaan Kile á, u yabiliŋi ná sùpyire sannte ŋgurugonji kurugo. ⁸ Cyire karigii cye kurugo, Kile Munaani à li cyêe

* **9:4** Arøn kàbiin'à poroyo yige, maa yasere pyi, lir'à li cyêe na Kafooni funŋk'à táan ná Musa ná Arøn e (Nømburu 17.1-11). † **9:5** Yatøore pi mpyi maha bø sùpyire kapegigii yàfaŋi kurugo ke, kuru jwøtonke juŋ'i tire sishange mpyi maha wu.

wuu na na kuni ninjyeeni tɛni i, sùpyire mpyi na si n-jà n-jyè bage sèesee cyage e mɛ.

⁹ Lire maha wuu tɛgɛ wuu à kariii yyaha cè ninjaa, maa li cyêe wuu na na sùpyanji u nyɛ na Kile pɛre maa yaaya kaan u á, lire nyɛ mɛ na yatɔɔre bùu u á ke, lire si n-jà urufoo zònji fíniɲɛ Kile á mɛ.

¹⁰ Kuni ninjyeeni karigii cyi mpyi sárayi yalyire ná yabyɛere ná wiliɲkannigii cyi, si cyeere tufeempe ta. Cyire kurigii ɲaaraɲi fànhe mpyi a cyán sùpyire na fo mà sà yaa ná tɛni i Kile à cyi fáa ná pyiɲkanni nivɔnni i ke.

Yesu Kirisita sishange

¹¹ Nyɛ numɛ, Kirisita à pa. Uru u nyɛ sáragawwunɲufembwɔhe, uru u à pa yaayi ninɲɛɲyi kan wuu á. Kile vɔanɲke bage tayyéerege k'à fànha tò ninjyɛge na, ku karigii s'a fúnɲɔ ke, kur'e Kirisita à jyè. Sùpya bà u à kuru bage yaa mɛ, ku mú nyɛ nge diɲyɛɲi i mɛ. ¹² Kirisita à jyè bage sèesee cyage e ke, ná sikapere sishan, lire nyɛ mɛ nupeelyevɔnnɔ sishan e bà u à jyè mɛ. Nka u à jyè tɔɔgɔ ninɲin fo tèekwombaa maa u yabiliɲi sishange kan maa wuu ɲùɲɔ wwû wuu kapegigil'e. Tire ɲùɲgwuure na nyɛ tèekwombaa woro. ¹³ Sùpyiibii pi mpyi pi nyɛ a fíniɲɛ mà tàanna ná kuni ninjyeeni i mɛ, pi mpyi maha sikapɛrigii ná nupyahigii bùu, maa cyire sishange wuuni pire na. Pi mpyi maha nùpya bò maa u sùugo, maa tire cwɔɔnre kuu na wuni pire sùpyiibii na. Lire mpyi maha pire cyeere pyi t'à fíniɲɛ Kile á. ¹⁴ Yatɔɔre sishange mpyi na lire pyi, Kirisita woge s'à pɔwɔrɔ kuru na. Kile Munaani li sí n-kwôro fo tèekwombaa ke, lire l'à u yyaha cû, ka u u uye kan sáraga cwò cyaga baa wogo Kile á.

Karigii cyi maha kwùñi nɔ wuu na ke, u sishange sí n-jà wuu zòmpii fíninɛ cyire e. Lire ká mpyi, wuu sí n-jà n-file Kile nyii wuñi na, s'a báara u á.

¹⁵ Ná Kirisita s'à lire pyi, lire kurugo u à pyi tunmbyaare nivɔnnte sùsuruleñi Kile ná sùpyire shwɔhɔl'e. Sùpyire mpyi a kapegigii ñcyiimu pyi tunmbyaare ñinɲyɛɛre tɛni i ke, Kirisita à kwû si ti ñùñɔ wwû cyire e, bà li si mpyi Kile à mpiimu yyere maa yaayi ñinɲkwombaayi ñwɔmɛɛni lwó pi á ke, pi i yire ta mɛ.

¹⁶ Yii li cè, mu aha tunmbyaare ñya t'à le, yaaga ku maha bò maha mpyi sáraga. ¹⁷ Ná kuru ñyɛ a bò mɛ, mà ku yaha ñyii na, tunmbyaare maha fworɔ mɛ. ¹⁸ Lire kurugo Kile ñyɛ a tunmbyaare ñinɲyiire le ná sùpyire e sishan baa mɛ†. ¹⁹ Ñyɛ ka Musa si Kile Saliyañi kapyaaagii jwo sùpyir'á, lire kántugo maa nunaare ná sikaɲɛrigii sishange shwɔ, maa lwɔhe wùrugo k'e, maa izope cige wyɛɛre tà ná mpà shire le a wu k'e, mà ñaraga ñaraga Kile Saliyañi Semɛñi ná sùpyire puni na, ²⁰ maa jwo: «Tunmbyaare Kile à le ná yii e ke, ñke sishange k'à tire tígileŒ.» ²¹ Lire pyinɲkanni na mú, ka Musa si sishange kà ñaraga Kile vâanɲke bage ná Kile pèepee yaayi puni na. ²² Mà tàanna ná Musa Saliyañi i, sishange mpyi maha karii ñinɲyahagii fíninɛ. Ná

† **9:18** Pii maha jwo: « 16Wuu kɔɔge kani kàanmucya. Mu aha lógo na ma kɔɔge táa, sùpyañi u à kwû sɛɛñi na ke, uru kɔɔge ku maha ntáa. 17Sùpya ká u kɔɔge táanɲkanni jwo, ná u ñyɛ a kwû mɛ, wà ñyɛ na ku táali mɛ. 18Amuni, yi mú ñyɛ Kile tunmbyaare kàmpañke na. Tɛni i Kile à tunmbyaare ñinɲyiire le ke, u à jwo pi á na pi yatɔɔre tà bò, sùpyiibii puni si ti sishange ñya, si ñcè na t'à kwû.» **Œ 9:20**
Ekizodi 24.8

sìshanga nyε a wu mε, sùpyire kapegigii sì yàfa ti na mε.

²³ Wuu à li nya na yatɔɔre sìshange ku mpyi maha ntèg'a kuni nijjyeeni yaayi fíniŋε, yire sí na nyε nìnyinji sèeyaayi nànja kannna. Lire e ke sárage sìshange tayyérege k'à pêe yire woge na ke, kuru kyaa li nyε Kile na yaayi sée wuyi vìninji kurugo.

²⁴ Sùpyir'à Kile bage ŋkemu faanra ke, kur'e bà Kirisita à jyè mε. Sùpyir'à ŋkemu faanra ke, kuru na nyε Kile bage nìnyi woge malwɔɔ kannna. Nìnyinji yabilinji i Kirisita à jyè maa Kile jáare wuu kurugo.

²⁵ Kuni nijjyeeni i, sáragawwuubii jùŋufembwɔhe mpyi maha jyè Kile bage sèesee cyage e ná yatɔɔre sìshange e yyee maha yyee, ŋka Kirisita nyε a jyè nìnyinji i maa uye kan sárage tooyo nijnyahay'e mε.

²⁶ Ná lire bà mε, mà lwó dɔnyεŋ'à dá ke, mà pa nɔ nijjaa na, numε mpyi na sí u ta u à kyaala tooyo nijnyahay'e mà kwò. Ŋka numε tɛni takwɔɔre e, u à pa maa uye pyi sárage tɔɔgɔ ninŋkin tɛrigii puni mεε na, maa kapegigii tugure láha wuu na. ²⁷ Yii à li cè na sùpyanji maha ŋkwú tɔɔgɔ ninŋkin, lire kàntugo Kile maha u yíbe u kapyiinŋkii na. ²⁸ Lire pyinŋkanni na mú, Kirisita à pyi sárage tɔɔgɔ ninŋkin kannna, bà u si mpyi si shinnyahara kapegigii tugure lwó mε. Mpii pi nyε na u sigili ke, u sí n-pa uye cyêe pire na tozhɔnwogo pi zhwonji kurugo, ŋka kapegigii yàfaŋi kurugo bà mε.

10

Yesu à uye pyi sárage

¹ MusaSaliyanji mpyi yaayi nijcɛŋnyɛ nimpayi nànjaŋi kannna, u mpyi a fûnŋɔ mε. U mpyi a jwo na sárage ninuyi y'à wwú yyee maha yyee. Lire e

sùpyiibii pi nyε na bârali Kile na ke, u si n-jà pire fíniñε n-fûññε mε. ² Kàm̄pyi u mpyi na sí n-jà lire pyi, pi mpyi na sí n-kwôro s'a yi wwû mε. Naha na yε kàm̄pyi vîniñi kurugo yi maha wwû, mpii pi maha yi wwû ke, li mpyi na sí n-pyi mu à jwo pir'â fíniñ'a kwâ, pi sâha mpyi na sí piye nya kapimpyii mε. ³ Nka lire bà li mpyi li li mε. Yyee maha yyee, sârayi mpyi maha wwû si sùpyire funñε cwo ti kapegigii na. ⁴ Naha na yε nupyahigii ná sikaperigii sîshange si n-sîi n-jà sùpya kapegii yâfa u na mε.

⁵ Lire kurugo tēni i Kirisita mpyi na ma diñyεñi i ke, u à jwo Kile á:

«Mu à jwo na mu nyε na ñcaa yatôre sârayi na mε, mu nyε a ñεε sùpya si yaaga kan mu á mε, ñka mu à cyere yaa mii na.

⁶ Yatôre ti nyε na súuge sârayi tasogoge e, lire nyε mε sârayi sanñyi yi nyε na ñkaan mu á kapegigii yâfañi kurugo ke, kuru kâ nyε a mu funñke ñíñε mε.

⁷ Lire kurugo mii à jwo

“Kile, mii u ñge,

mii à pa si mpa mu ñyii wuuni pyi,

bâ y'â séme mii kyaa na Kile Jwumpe Semεñi i mε*.”»

⁸ Bà wuu à li nya mε, Kirisita à fyânha a jwo Kile á: «Mu à jwo na sârayi ná yakanyi ná sârayi nizogoyi ná kapegigii yâfañi sârayi nyε a táan mu á mε, na yire na bà mu nyε na ñcáa mε.» U à yire puni jwo mà li ta MusaSaliyañi à jwo na yire puni y'a mpyi.

⁹ Nyε ka Kirisita si núr'a jwo: «Kile, mii u ñge, mii à pa si mpa mu ñyii wuuni pyi.» Puru jwump'â

* 10:7 Zaburu 40.6-8

li cyêe na sáraga nivənn̄' à tég'a sárayi niŋjyeyi fáa.
 10 Yesu Kirisita à Kile nyii wuuni pyi. U yabilin̄' à uye kan mà pyi sáraga təəgə niŋkin tərīgii puni mɛɛ na, lire pyin̄kanni na wuu kapegigil' à jyé a láha wuu na.

11 Kuni niŋjyeeni tēni i, canja maha canja, sáragawwuubii mpyi maha sárayi ninuyi wwû Kile á, ŋka yire sárayi mpyi na si n-sii n-jà wà kapegigii yàfa u na mɛ. 12 Ŋka Kirisita wi ke, ur' à uye kan mà pyi sáraga təəgə niŋkin, kuru sárage na nyɛ tərīgii puni wogo. U à lire pyi kapegigii yàfan̄i kurugo, lire kàntugo maa ŋkàr' a sà ntēen Kile kàniŋɛ cyɛge na. 13 Tēni i Kile sí n-pa u zàmpɛɛnbii pyi u tooyi tatahage ke, u à tēen wani kuru cyage e na lire sigili. 14 Yii li cè, kuru sárage niŋkin̄i cye kurugo, Kile à mpiimu fīniŋɛ ke, u à pire pyi ɲcèɛge cyaga baa fo tēekwombaa.

15 Kile Munaani mú à yire fīniŋ' a jwo wuu á. L' à jwo na:

16 «Kafoon̄i Kile à jwo “Tunmbyaare mii sí n-le ná pi e can̄nyi nimpayi i ke, tire ti nyɛ:

‘Mii sí na Saliyan̄i le pi zòompil' e, si u jwumpe séme pi yákilibii na†.’ »

17 Maa núr' a jwo:

«Mii saha sà na yákilin̄i yaha pi kapegigii ná pi ntiimbaan̄i karigii na mɛ‡.»

18 Nyɛ kapegigil' à yàfa cyage ŋkemu i mà kwò ke, ɲùŋə saha na nyɛ mà sáraga wwû cyi kurugo la?

Wuu yákilitɛnrɛ wuubii pi file Kile na

19 Lire pyin̄kanni na, mii cìmpyiibii, Yesu sìshange cye kurugo, wuu sí n-jà n-jyè Kile bage sèesee

† 10:16 Zheremi 31.33 ‡ 10:17 Zheremi 31.34

cyage e fyagara baa. ²⁰ Bage táataa v̄aann̄ke ku mpyi wuu yyaha na ke, bà kur'à cw̄on m̄ε, amuni pi à Yesu cyeere pyi, ka lire si kuro niv̄onn̄o múgo wuu á ndemu li sí wuu n̄o Kile na, si sh̄in̄ji s̄èe wūji kan wuu á ke. ²¹ Uru u j̄yε wuu s̄áragaww̄ūn̄ufembw̄he maa mpyi Kile bage j̄n̄h̄o na. ²² Num̄ε, wuu z̄òompil'à j̄yé a yige kān̄w̄oh̄oyi puni i nj̄emu yi j̄yε na wuu c̄éεge ke, wuu cyeere s'à j̄yé ná l̄üc̄enn̄ke e. Lire e wuu àha n̄uru raa fyáge m̄ε, wuu s̄àa dá Kile na, wuu u file u na ná fun̄h̄o nin̄kin i. ²³ Wuu a yi yu j̄w̄ofyinge na, na wuu à wuu s̄ònn̄ore taha Kile j̄w̄om̄εeni na. Wuu àha wuu fun̄j̄yi c̄εenn̄ε m̄ε, j̄aha na yε u aha ndemu j̄wo ke, u maha lire pyi. ²⁴ Wuu yaha wuye na wuu raa màban leni wuye e, bà wuu si mpyi s'a sì yyaha na tàange ná kac̄enn̄pyiini i m̄ε. ²⁵ Wuu àha wuye mb̄inn̄in̄ji j̄w̄o yaha bà pil'à li pyi m̄ε, n̄ka wuu a màban leni wuye e, j̄aha na yε yii à li j̄ya na Kafoon̄ji tèepan'à byanhara.

²⁶ Wuu aha s̄èen̄ji kuni c̄è maa j̄cw̄ó maa n̄kw̄oro na kapegigii pyi, s̄áraga saha j̄yε n̄kemu ku sí cyire yàfa wuu na m̄ε. ²⁷ Shin̄ji u j̄yε na lire pyi ke, ur'à yaa u a fyáge Kile yibige ná nabw̄he yyaha na. Mpii pi à cyé Kile na ke, kuru ku sí pire súgo. ²⁸ Wà n'a mpyi a MusaSaliyan̄ji kafuun pyi shiin shuunni taanre j̄yii na, ka pire si yi j̄wo, pi mpyi maha urufoo bò j̄n̄jaara baa. ²⁹ Num̄ε, shin̄ji u j̄yε na Kile Jyan̄ji fare ke, Kile j̄yε a yaa u kyaa pyi uru na ndemu l'à f̄anha t̄ò mb̄on̄ji na mà? S̄èen̄ji na, sishange k'à t̄èg'a tunmbyaare le maa urufoo kapegigii yàfa ke, u j̄yε a p̄èen̄ε taha kuru na m̄ε. Kile Munaani li maha wuu pyi wuu à Kile tic̄enn̄mpe c̄è ke, u bá à

lire cyahala. ³⁰ Nye Kile yabilin' à jwo: «Mii u sí na ñkoonji wwû. Mii u sí katupwôhoyi pyifeebii sâra§.» Yi mú à séme na: «Kafoonji Kile sí u wuubii yíbe pi kapyiin̄kii na*.» Nye wuu à li cè na nde u à jwo ke, u sí lire yige li kuni i. ³¹ Fyagara kyaa li nyε li li wà u cwo Kile nyii wun̄ji cyeyi i.

³² Nde l' à pyi yii na tanjaan̄ji i ke, yii fun̄n̄o cwo lire na. Yii à Kile bènmpe ta tèn̄i ndemu i ke, yyefug' à yii kànha sèl' e cyire canmpyaagil' e, ñka lire nyε a yii yatan̄nyi bò mε. ³³ Tèrigii cyl' e, pi mpyi maha yii cyere, maa yii kyérege sùpyire nyii na. Tèrigii cyl' e, mpii pi mpyi maha ñkyérege yii fiige ke, yii mpyi maha pire tère. ³⁴ Mpii pi mpyi a le kàsun̄ji i ke, yii à pire tègε pire yyefugo karigil' e. Pi à yii cyeyaayi cyán a shwô yii na, ka yii i li kwú yiye e ná funntange e, ñaha na ye yii à li cè na yaage ku nyε yii á ke, kur' à fànha tò yire puni na, ku mú nyε na ñkwùu mε. ³⁵ Lire e ke yii àha yii dáníyan̄ji láha Kile na mε, lire sí yii pyi yii tòn̄n̄ nimbwo ta. ³⁶ Yii yiye waha numε, yii raa sì yyaha na Kile nyii wuuni mpyin̄ji i, lire ká mpyi, yaage ñwômεeni u à lwó ke, yii sí kuru ta. ³⁷ Y' à séme Kile Jwumpe Sem̄en̄ji i na:

«Ncyèrε, ñgemu u à yaa u pa ke, uru sí n-pa, u sì m̄o mε.»

³⁸ Kile à jwo:

«Shin̄ji u à tíi ke, dáníyan̄ji cye kurugo uru maha mpyi nyii na.

Ñka wà ha kàntugo wà mii á, mii fun̄n̄ke sì n-táan ná urufol' e mε†.»

§ 10:30 Duterenōmu 32.35 * 10:30 Duterenōmu 32.36; Zaburu 135.14 † 10:38 Abakuki 2.3,4

³⁹ Mii à tèn ná l'e, mpíi pí maha ntêr'a nùru maa ñkàre tapinnage e ke, wuu nyε pìre e mε. Nùmpañña tafeebii pí à dá Kile na ke, pìre e wuu nyε.

11

Mpii pí à fyânha a dá Kile na ke, wuu pìre kàanmucya

¹ Naha ku nyε dáníyanji yε? Mà ma sònñore taha yaaga na maa ntèn ná l'e mu sí ku ta, lire nyε mε yaage ku nyε mu nyε na ku ñaa mε, maa dá ku na mu à jwo mu nyii na nyε ku na ke, lire li nyε dáníyanji. ² Wuu tulyeyi dáníyanji kurugo, Kile à ñεε pí na.

³ Dáníyanji cye kurugo, wuu à li cè na Kile à ñìnyìjì ná ñìñke dá u jwumpe cye kurugo. Puru funñke e, yaaga maha yaaga wuu nyε na ñaa ke, Kile à ku dá ná yanymbaage e. ⁴ Abeli à dá Kile na, lire kurugo sárage u à wwû Kile á ke, kur'à pwóro Kanji woge na. U dáníyanji kurugo, Kile à jwo na u à tíi maa ñεε u sárayi na. U à kwû, ñka u dáníyanji kani maha wuu kálili ali ñijjaa.

⁵ Enoki à dá Kile na, lire kurugo Kile à u lwó a kàre ñìnyìjì na mà ta u nyε a kwú mε. Wà saha nyε a u ñya mε, naha na yε Kile à u lwó. Kile à jwo na ur'à ñεε u na, mà jwo u u lwó ke. ⁶ Nyε Kile sì ñ-jà ñεε sùpya na ná urufoo nyε a dá u na mε. Naha na yε ñgemu la ká mpyi si file Kile na ke, fo urufoo u dá li na na Kile na nyε wani, na mpíi pí nyε na u caa ke, na u sí pìre sára.

⁷ Nuhu à dá Kile na, lire kurugo u mpyi na Kile yereyi nùru mà yyaha tíi ná karigii ñimpañkil'e

ɲcyiimu cyi ɲye cyi sàha ɲkwò na ɲaa mɛ. U à Kile jwumpe cù ná sèl'e, maa bakwɔɔge yaa ɲkemu i u ná u pyenge shiinbil'à shwɔ ke, ka lire si sùpyire sannte ntiimbaanji cyêe. U à dá Kile na, lire e Kile à jwo na u à tíi.

⁸ Ibirayima à dá Kile na, lire kurugo, Kile à u yyere ke, u à Kile ɲwɔmɛɛni cù. Kìni Kile mpyi a bégele u mɛɛ na ke, u à fworu u yabilinji wuuni i na ɲkèege lire e, mà ta u ɲye a u tashage cè mɛ. ⁹ U à dá Kile na, lire kurugo kìni ɲwɔmɛɛni Kile mpyi a lwó u á ke, u à ɲɛn'a kàr'a sà ntèen lire e nàmpɔnnte na. U mpyi na shwùun vàanɲyi bayi i. Ishaka ná Yakuba mú mpyi na shwùun yire y'e. ɲwɔmɛɛni ninuuni mú mpyi a lwó pir'á. ¹⁰ Kànze nintaani l'à cyán a ɲwɔ ke, kuru na Ibirayima à u sònɲɔre taha. Kile yabilinji u à kuru kànze bégele, maa ku faanra.

¹¹ Ali mà li ta Ibirayima mpyi a lyɛ, Sara sí ɲye cijirinɛ, mà Ibirayima yaha u à dá na Kile sí u ɲwɔmɛɛni fùnɲɔ pire pyítaani kyaa na, u à jà a pùnambile si. ¹² Ali mà u yaha u u sònɲi na uru tèekwuun'à nɔ a kwò, ɲka supyiɲyahara à fworu uru nàɲi ninɲinɲi i mu à jwo wɔrigii ná lwòhe ɲwɔge nticɛnɲi.

¹³ Pire pun'à kwù ná pi dáníyanji i Kile na. Kile mpyi a yaayi ɲjemu ɲwɔmɛɛ lwó ke, pi ɲye a yire ta mɛ, ɲka pi à yi ɲya laage e, ka lire si mpyi pi á funntanga. Puru funɲke e, pi à ɲɛɛ na pire na ɲye nàmpwuun na ɲaare na màre ɲke ɲìɲke na. ¹⁴ L'à fìnɲɛ na sùpyiibii pi à ɲɛɛ pur'e ke, na tatɛnge kabere pire ɲye na ɲcaa. ¹⁵ Cyage e pi à yíri ke, kàmpyi kuru kani mpyi a tíge pi funɲ'i, pi mpyi na sí pyinɲkanna ta si núru ɲkàre wani. ¹⁶ ɲka sèenji

na, cyaga pi nyε na ncaa nkemu k'à nwɔ ke, kuru na nyε ninyini i. Lire kurugo Kile maha neε tire sùpyire t'a uru yiri ti Kileni, naha na ye u à cyaga bégel'a yaha ti mεε na. ¹⁷⁻¹⁸ Kile mpyi a nwɔmεeni lwó Ibirayima á na u tùluge sí n-fworo Ishaka e*, maa núr'a Ibirayima zò shwɔ a wíi na u Ishaka pyi sáraga. Ibirayima mpyi a dá Kile na, lire kurugo u nyε a cyé si u jyanj ninjkinj pyi sáraga mε. ¹⁹ Li mpyi u funnj'i na síni na nyε Kile á mà Ishaka ne à yige kwùnj i, lire kurugo Kile à u jyanj núrunj'a kan u á. L'à pyi mu à jwo kwùnj i u à fworo.

²⁰ Ishaka à dá Kile na, lire kurugo u à jwó le Yakuba ná Ezawu á karigii nimpaanjii kyaa na.

²¹ Yakuba à dá Kile na, lire kurugo, u tèekwuun'à nɔ ke, u à jwó le Yusufu jyaabii shuunninj ninjin ninjkinj'á, maa ntígile u kábiini na, maa ninjkure sín, maa Kile pée.

²² Yusufu à dá Kile na, lire kurugo, u tèekwuun'à nɔ ke, u à jwo u kacyyiyi kyaa na, na Izirayeli shiinbii ká a sí raa fwore Misira kìn i, pi a sì ná uru kacyyiy'e.

²³ Musa sifeebil'à dá Kile na, lire kurugo, Musa à si ke, ka pi i u nwɔhɔ yinyε taanre, naha na ye pi mpyi a li nya na u lem'à nwɔ. Jwumpe saannj mpyi a jwo na pi a pùnampyire nizivɔnnte puni bùu ke, pi nyε a fyá puru na mε.

²⁴ Musa à dá Kile na, lire kurugo, u à pa yyaha cwo ke, u nyε a neε pi a uru pyi Farɔn pworonj jyanj mε. ²⁵ Mà jwo u uye yaha kapegigii mpyinj funntange e ke, u à li lwó uye e si nkyaala ná Kile shiinbil'e, naha kurugo ye kuru funntange shinj

* **11:17-18** Zhenzi 21.12

nyε na mɔni mε. ²⁶ Musa mpyi a cè na Misira k̀ini nàfuun' à nyaha, ŋka mà nyε cyàhigii na, bà Kile Nijcwɔnrɔŋi sí n-pa nyε cyi na mε, lire nàfann' à fànha tò Misira nàfuun' na. U mpyi a u sònŋɔre taha uru nàfann' na, u sí n-pa uru ŋgemu ta ke.

²⁷ Musa à dá Kile na, lire e u à fworɔ Misira k̀ini i mà ta u nyε a fyá lire k̀ini saann' l̀uyirini yyaha na mε. Kilen' u nyε wà nyε na u naa mε, u mpyi a uye waha mu à jwo u nyii na nyε uru na. ²⁸ U à dá Kile na, lire kurugo u à Izirayeli shiinbii pyi pi à bilereŋkwɔŋi kataanni pyi, maa pi pyi pi à mpàbilini s̀ishange naraga naraga pi bayi ŋwɔyi na, bà li si mpyi m̀elekɛŋi u maha boore pyi ke, uru nitoron' kà raa pi p̀unampyicyiire bùu mε.

²⁹ Izirayeli shiinbil' à dá Kile na, lire kurugo Suumpe Lwəhe Nijnyage à t́aa, ka pi i jyiile ŋ̀ŋke niŋgage na. Misira shiinbii la mpyi si jyiile t̀eni ndemu i ke, ka lwəhe si pi puni lyi.

³⁰ Izirayeli shiinbil' à dá Kile na, lire kurugo pi à Zheriko k̀anhe m̀ahana canmpyaa baashuunni i, ka k̀anhe ḱaanke si ŋcwɔ.

³¹ Fwòrobacwɔŋi Arahabu à dá Kile na, lire e Izirayeli shiinbii pi mpyi a pa k̀anhe ŋwɔh' a wí ke, uru ceen' à pire t̀εε. Lire kurugo u nyε a bò ná Kile ŋwɔmεεcumbaabil' e siŋcyan mε.

³² Nyε mii bá s̀i n-jà yi puni jwo mε, nahà na ye t̀ere naha mii á, mii i jwo a nɔ Zhedeyɔn ná Baraki ná Samusɔn ná Zhεfite ná Dawuda ná Samuweli ná Kile t̀unntunmpii sanmpii kyaa na mε. ³³ Pir' à dá Kile na, lire kurugo pi à jà saanbii p̀i na, maa fànhe pyi ná nt̀in' i, yaayi ŋwɔmεeni Kile mpyi a lwó ke, maa yire ta, maa c̀anriyi yà ŋwɔyɔ pwɔ. ³⁴ Pi à p̀i le nage e, ŋka yaaga nyε a pire ta mε. Pi à jwo na

pire sí pìi bò ná kàshikwònnwòoni i, ñka pir'à shwò. Fànha mpyi pi e με, ñka pi à fànha ta. Síñi mpyi pi á kàshige cyage e, pi à kìrigii cyì kàshicyeye kòr'a caala. ³⁵ Cyeebii pìi sùpyii ñiñkwul'à ñè mà kan pi á.

Pìi mpyi wani, kampyi pire mpyi a fwordo Kile kuni i, pi mpyi na sí pi yaha, ñka pi ñye a ñen'a fwordo l'e με. Pi à ñεε pi pi kyérege, bà Kile si mpyi si pi ñè ñεñkanna ñiñcenne na με. ³⁶ Pi à pìi fwóhòrò maa pi bwòn ná tiripaanni i. Pi à tóonnte yòròyi le pi na mà yaha kàsujì i. ³⁷ Pi à pìi wà a bò ná kafaayi i, maa pìi pahala ná cikyangayi i, maa pìi bò ná kàshikwònnwòoni i. Pìi mpyi na ñaare na màre ná mpàseeyi ná sikaseeyi i, yire yi mpyi pire vaañndeyi. Yaaga mpyi pi á με. Sùpyiibil'à pi cùñcyere cù maa pi kyérege. ³⁸ Pi mpyi maha ñaare na màre sige ná ñanyì ñun'i, maa shwuun kafawyi yi ná wyikuuyi i, mà li ta nte sùpyire ñjin'à pèe ñge ñiñyeñi na.

³⁹ Tire nte sùpyire puni mpyi a dá Kile na, lire e Kile à ñεε ti na. Lire ná lí wuuni mú i, yaayi ñwòmeeni Kile mpyi a lwó ke, ti ñye a yire ta με. ⁴⁰ Naha na ye Kile à yaaga ñiñcenne bégele wuu μεε na, u la ñye a mpyi pi kuru ta a wuu yaha με.

12

Wuu kyaage kwú wuye e Yesu fiige

¹ Wuu pi ke, pire sùpyiibii puni pi mpyi a dá Kile na ke, pir'à pyi yyecyeene maa wuu kwúulo, wuu Kile kuni tafεere e. Lire kurugo tuguro maha tuguro ti ñye wuu ñun'i maa wuu sige tire tafεere na ke, wuu ñùñyi wwû tire puni ñwòh'i, wuu u

kapegigii ɲwɔ yaha, cyire cyi maha wuu pyi wuu u búruge. Tafɛɛre na Kile à wuu yaha ke, wuu wuye waha wuu u tire fê fèŋkanna ɲɲcɛnnɛ na. ² Wuu a Yesu wíi, uru u à wuu pyi wuu à dá Kile na, uru mú u sí wuu pyi wuu u nɔ tɛgeni na. U à ɲɛɛ, ka pi i u kwòr'a bò cige na. U ɲye a kuru silege wíi yaaga mɛ, ɲaha na ye funntange Kile mpyi a bégel'a yaha u mɛɛ na ke, kuru u mpyi na wíi. U à tɛɛn numɛ saanre e Kile kàniŋe cyɛge na. ³ Kapimpyiibil'à ntùŋke taha u na maa u kyérege sèl'e, u à lire kwú uye e pyiŋkanni ndemu na ke, yii funŋɔ cwo lire na, bà li si mpyi yii àha ŋkànha mɛ, yii yatanɲyi kà ŋkwú mɛ. ⁴ ɲaha kurugo ye yoge yii ɲye na ŋkwúun kapegigii na ke, yii wà sàha jà a ku kwòn a nɔ u shìŋi tɛgeni na mɛ. ⁵ Yii pi ɲye Kile pyìbii ke, yeɛge Kile à kan yii á maa màban le yii e ke, yii funŋ'à wwò kuru na la? U à jwo:

«Mii jyanɲi, Kafoonɲi ká mu kíbe,
ma hà lire wíi ɲcwo mɛ.

U aha mu cêɛge mú,
lire kà ma yatanɲyi bò mɛ.

⁶ ɲaha na ye shinɲi u à táan Kile á ke, uru u maha ŋkíbili.

U à ngemu cè u pyà ke, uru u maha bwúun* .»

⁷ Yii Kile ŋkìbiŋi kwú yiye e, ɲaha kurugo ye Kile à yii cù mu à jwo u pyì, lire kurugo u maha yii kíbili. Pyàni ŋgire u ɲye ná u tunɲi ɲye na u kíbili mà ye? ⁸ Kile maha u pyìbii puni kíbili. U aha mpyi u ɲye a yii kíbe mɛ, lir'à li cyêe na yii ɲye u pyì sèenɲi na mɛ, ŋka kàsɔɔgɔ kùŋɔ pyì pi ɲye yii.

* **12:6** Taanliŋkii 3.11,12

9 Tii na nyε wuu na naha n̄n̄ke na, pi maha wuu kíbili, n̄ka wuu maha pi p̄ere. Lire e ke wuu Tun̄i n̄nȳi wun̄i ká a wuu kíbili, tá wuu nyε a yaa wuu nyε lire na s̄e s̄el'e, bà wuu si mpyi si sh̄in̄i n̄n̄kwombaan̄i ta m̄e? 10 Wuu tiibii maha wuu kíbili t̄ere n̄imbilere fun̄n̄'i maha nt̄aanna ná pi s̄on̄n̄okanni i. N̄ka Kile ká a wuu kíbili, u maha li pyi, bà wuu si mpyi si mpyi sh̄inc̄nm̄ii uru yabilin̄i fiige m̄e. 11 S̄e wi, mu aha a si s̄upyan̄i k̄ibe, li tasiige maha mpyi u á yyetanha kyaa, funntanga kyaa bà m̄e. N̄ka urufoo ká k̄ala ta n̄k̄ibin̄i fun̄n̄ke e, li maha mpa n̄un̄o kuu yyejin̄ke ná nt̄iin̄i na.

12 Lire kurugo yii yii cyeyi f̄anha baa wuyi ȳirige, yii n̄in̄kun̄nȳi ȳi nyε na nȳȳenni ke, yii i yire t̄igil'a ȳȳēn̄e. 13 «Yii a naare kuntuile e†.» Lire e shin̄i u nyε na s̄egere ke, uru lògon̄cini s̄i n-f̄ēn̄ m̄e, u bá a yaa u c̄un̄o.

14 Yii yiye waha yii raa yyejin̄ke caa yii ná s̄upyire puni shw̄h̄al'e. Yii raa naare fȳin̄mpe e, naha kurugo ȳe s̄upya s̄i n-j̄a Kafoon̄i n̄ya mà ta u nyε na naare fȳin̄mpe e m̄e. 15 Kile à n̄w̄o yii na maa yii shw̄. Yii a yiye k̄aanmucaa, w̄a k̄a n̄kw̄o nȳȳe lire na m̄e. W̄a hà uye pyi cige fiige yii shw̄h̄al'e n̄kemu bàha k'à pi, si kakyaare pyi ti n̄o shin̄nyahara na m̄e. 16 Yii yákili ta, s̄upya k̄a z̄i mpyi jacw̄o yii shw̄h̄al'e m̄e. Yii àha nȳȳe p̄ene tahaga Kile yaayi na Ezawu fiige m̄e. Ur'à u lȳege t̄on̄ni fáa z̄ann̄ēge n̄in̄kin kanna kurugo. 17 Yii à li c̄e na k̄antugo, u la mpyi u tun̄i si jw̄o le u á, n̄ka tufoon̄i'à cyé. U m̄ēsuwun̄i la mpyi si tufoon̄i s̄on̄n̄okanni k̄ē̄n̄e, n̄ka u nyε a j̄a m̄e.

† 12:13 Taanlin̄kii 4.26

18 Kile ñaŋke na wà sí n-jà n-bwòn ke, tècyiini i Izirayeli shiinbil'à file ku na pyiŋkanni ndemu na ke, yii ñye a file Kile na amuni me. Nabwòhò ná numpilaga ná nimpiriŋe ná zàha kafeebwòhò mpyi ñaŋke na, 19 ka pi i mpuruge tùmpe ná meñwuu nimbwoo lógo. Lire meñwuuni jwumpe ñgahaŋi kurugo, pu lógofeebil'à jwo na pà kà núru mbàra pu na me. 20 Naha na ye ñje yi mpyi a jwo: «Shin maha shin ká bwòn ñaŋke na ke, ali li méé ká nta yatògò, kuru sí n-wà ná kafaayi i si mbò ke‡» yire mpyi a fàha tò pi na. 21 Nde pi à ñya ke, lire mpyi a sii fyagara fo Kile tùnntunŋiMusa à jwo: «Mii naha fyá fo na ñcyêenni§!»

22 Nka lire ñye yii wuuni me. Yii pi ke, yii à file Siyòn ñaŋke ná Kile ñyii wuŋi kànbwòhe na, kuru ku ñye ñiŋyiŋi Zheruzalemu, ñkemu i Kile mèlèkèe kampwòhii ñiŋyahaŋyahamii ñye na kataanni pyi ke. 23 Yii à bàra dánafeebii kurunke na, pire pi ñye Kile pyicyiibii. Pi mey'à séme ñiŋyiŋi i. Yii à file Kile na, uru u maha sùpyire puni sàra a tàanna ná ti kapyiŋkil'e. Mpii pi à toro ná pi mpyi a tí, ka Kile si pi pyi pi à fùnŋò ke, yii à file pire na mú. 24 Yii à file Yesu na. U à u sishange wu, maa ñkwú wuu kurugo. U sishange fàh'à pèe Abeli sishange woge na. Lire pyiŋkanni na, Kile à tòro Yesu cye kurugo, maa tunmbyaare nivònte le ná wuu e.

25 Yii a yiye kàanmucaa, Kile ká a yii yeŋege, yii àha ñcyé logogo me. Musa u mpyi na Kile jwumpe yu mà u yaha ñiŋke na ke, Izirayeli shiinbil'à cyé uru yeŋege logogo, lire kurugo kakyaar'à nò pi na. Ñye

‡ 12:20 Ekizodi 19.12,13 § 12:21 Duterenomu 9.19

Kile ká jwo ná wuu e mà u yaha nìnyinjì i maa wuu yere, wuu aha nyé, di wuu sí n-shwò n-jwo ye? ²⁶ Tèni i Kile à jwo Sinayi nanke nun'i ke, u jwumpe mpyi a nìke cyèenne. Numε, u à kâa na: «Tòoge kabere, mii sî nìke kanni cyèenne me, mii sí nìnyinjì cyèenne mú*.» ²⁷ Lire nwòhe ku nyε, yadayi yi sí n-jà n-kèεε ke, yire sí n-pìnni. Lire ká mpyi, nje yi nyε yi sî n-jà n-kèεε me, yire kanni yi sí n-kwòro.

²⁸ Amuni li nyε, saanre ti nyε ti sî n-cyèenne me, wuu sí n-nyè tire e. Lire e ke wuu fwù kan Kile á, wuu raa báare u á, wuu raa u nyii wuuni pyi, wuu raa u père, wuu raa fyáge u na. ²⁹ Naha na ye «wuu Kile mú na nyε na fiige, nkemu ku maha sùpyanji súug'a kwò ke†.»

13

Toronkanni l'à táan Kile á ke

¹ Mii cìmpyiibii, yii yiye waha yii i tàange yaha ku pyi yii ná yiye shwòhòl'e cìmpworoge e. ² Yii àha funṅò wwò nàmpwuunbii sunmbashwooni na me, naha na ye puru funṅke e pìl'à Kile mèlekεebii pìi sunmbaya shwò pi pyenyi i mà ta pi nyε a cè me. ³ Yii cìmpyiibii pi nyε kàsunjì i ke, yii funṅò cwo pire na mu à jwo yii yabilimpìi na nyε u e ná pi e. Mpii pi nyε na nkyérege ke, yii funṅò cwo pire na mu à jwo yii yabilimpìi pi nyε na nkyérege.

⁴ Shin maha shin u fúrunjì yaha njire e, fúrupyinjεnjì wà nyε a yaa u tasinnaga pyi ná waber'e u bage wunji kàntugo na me. Naha kurugo

* 12:26 Agize 2.6 † 12:29 Duterenu 4.24

ye mp̄ii pi nȳe pi nȳe a kúu pi fúrupȳij̄eεbii na m̄e, Kile sí n-pa pire ná jacw̄ore pyifeebii c̄êεε̄.

⁵ Yii àha wȳé̄r̄ēn̄i kani yaha li tateε̄nge fô yii na m̄e, ñka yii cye wun̄i u yii fun̄nȳi n̄í̄ñ̄e. Naha na ye Kile yabilin'á jwo:

«Mii sí n-sì n-yaha mu na.

Mii sì mu yaha maye nin̄kin m̄e*.»

⁶ Lire kurugo wuu maha já a jwo fyagara baa:

«Kafoon̄i u nȳe mii t̄ε̄gefoon̄i,

mii sì n-fyá yafyin na m̄e,

ñaha shi sùpya sí n-jà n-pyi mii na ye†?»

⁷ Yii yyaha yyé̄re shiinbii nin̄cyiibii pi à Kile jwumpe jwo yii á ke, yii fun̄ñ̄o cwo pire na, yii i mpyi pi fiige, bà pi à dá Kile na fo mà sà n̄o pi can̄ñ̄kw̄oge na m̄e. ⁸ Yesu Kirisita nȳe na ñk̄é̄n̄ñ̄i m̄e: bà u mpyi tan̄jaa m̄e, amuni u nȳe nin̄jaa, amuni u sí n-kwôro fo t̄èekwombaa. ⁹ Yii a yiye k̄aanmucaa, sùpyire ti nȳe na ma ná k̄alañi niv̄on̄ñi shin̄i puni i ke, yii àha tire yaha ti yii wurugo m̄e. Karigii cyi à yyaha tí ná yalyire kani i ke, cyire tayyérege nȳe a p̄êe m̄e. Ngemu ká ntaha cyire fye e ke, urufoo sì t̄on̄ ta cyi e m̄e. Kuni nin̄c̄enni li nȳe ndemu i Kile yabilin'á jw̄o wuu na maa màban le wuu e ke.

¹⁰ Yesu à kan s̄araga wuu kurugo, ñka mp̄ii saha pi nȳe na s̄arayi ww̄û mà tàanna ná kuni nin̄jyeeni i ke, pire nȳe a yaa pi t̄on̄ ta u s̄arage e m̄e. ¹¹ Pi s̄aragawwuubii n̄un̄ufembw̄ohe maha jyè bage s̄èsee cyage e ná yat̄ore s̄ishange e sùpyire kapegii yàfan̄i kurugo. Lire k̄antugo pi maha yat̄ore nin̄kwure yige maa ti súugo k̄anhe k̄antugo.

* **13:5** Duter̄en̄omu 31.6 † **13:6** Zaburu 118.6,7

12 Lire kurugo Yesu mú à kwû kànhe kàntugo, bà u si mpyi si sùpyire fíniŋe u yabilinji sishange cye kurugo mε. 13 Nyε wuu a si u taan kànhe kàntugo†, wuu taha Yesu fye e, silege k'à u ta ke, wuu wuu nàzhan lwó kur'e ná u e. 14 Naha na ye kànha nyε naha wuu á ŋke ñiŋke na, ŋkemu ku si n-kwôro fo tèekwombaa mε. Kànhe ku nyε Kile yyére ke, kuru wuu nyε na jcaá.

15 Lire kurugo wuu a fwù kaan Kile á, wuu raa u mεge kêre t̀erigii puni i Yesu cye kurugo. Lire na nyε mu à jwo sáraga wuu à wwû u á. 16 Yii a kacennji pyi yiye na, yii raa yiye t̀ere ná yii cyeyaayi i. Yii àha funŋo wwò lire na mε. Lire na nyε sáraga ŋkemu k'à táan Kile á ke.

17 Yii yii yyaha yyére shiinbii jwəmyahigii cù, yii i yiye t̀irige pi á, naha na ye pire pi nyε na yii kàanmucaa maa yaha yii na. Pire Kile sí n-yibe nùmpañja yii múnahigii kyaa na. Yii kúu pi á, lire ká mpyi, pi sí raa pi báaraŋi pyi ná funntange e. Lire baare e pi sí n-pyi yyetanhare e, yii sí si t̀on ta mε.

18 Yii a Kile jáare wuu á. Wuu à t̀en ná l'e na funŋcennje na nyε wuu á. Wuu la mú si nyε s'a naare naaraŋkanna niŋcenne na t̀erigii puni i. 19 Mii à s̀i na li caa yii á, yii a Kile jáare na á, bà mii si mpyi si wỳere núru zhà yii yyére mε.

Jwumpe nizanmpe

20-21 Yyeŋiŋkefoo Kile u à wuu Kafoonji Yesu jè a yige kwùŋi i ke, uru u yii t̀ege yii já yii a karigii niŋcennkii shiŋi puni pyi, yii raa u nyii wogigii pyi. Nde l'à táan u á ke, u yii yaha yii já yii a lire pyi

† 13:13 Wuu a si u taan kànhe kàntugo»: lire jwəhe ku nyε, wuu àha núru raa naare kuni niŋjyeeni i mε.

Yesu Kirisita cye kurugo. Uru u nyε mpànahaji niñcɛn̄ji. U sìshange k'à pyi sárage ke, kur'à wuu le tunmbyaare niñkwombaare e. U mεge ku p̄e t̄erigii puni i fo t̄ekwombaa! Amiina.

²² Mii c̄nmpyiibii, mii na li caa yii á, yii i na yεεge jwumpe lóg'a tara. Yii li c̄e na mii jwumpe nyε a t̄oñ s̄èl'e mε.

²³ Mii sí yi jwo yii á na wuu c̄nmpworon̄ji Tim̄oti a fworò k̄asun̄ji i. U aha wyèr'a n̄o naha mii yyére, mii ná uru sí n-shà wani yii yyére s̄iñcyan.

²⁴ Yii na fwùñji kan yii yyaha yyére shiinbii puni ná Kile wuubii pun'á. Dánafeebii pi nyε Itali k̄ini i ke, pir'à yii shéere.

²⁵ Kile u jw̄o yii puni na, u u jwó le yii á!

KILE JWUMPE SEMEŋI JWUMPE NINTANMPE
New Testament in Senoufo, Supyire Farakala; spp

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Supyire Sénoufo (Sénoufo, Supyire)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Senoufo, Supyire

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9c94658e-b59d-5cd7-bd2e-4e0770667d41